

Obvodní soud pro Prahu 2

Francouzská 808/19

120 00 Praha 2

DS: eksab3e

Sp. zn.: 6 T 136/2013

- Obžalované:**
1. **Petra J.**, nar. XXX
XXX
  2. **Iva M.**, nar. XXX
XXX
  3. **Marie R.**, nar. XXX
XXX
  4. **Hana Š.**, nar. XXX
XXX

Obhájce: Mgr. Robert Cholenský, Ph.D., advokát
Bolzanova 461/5, 618 00 Brno, DS: 764rs4p

et alia

Vyjádření

obžalovaných ke stížnosti státního zástupce proti usnesení
Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 26. září 2014, sp. zn. 6 T
136/2013

Elektronicky

Bez příloh

I.

[1] Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 26. září 2014, sp. zn. 6 T 136/2013 (dále jen „*napadené usnesení*“), bylo z důvodu podle § 11 odst. 1 písm. j) trestního řádu (dále jen „*TrŘ*“) zastaveno trestní stíhání obžalovaných, neboť tak stanoví vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, s odkazem na nepřiměřenou délku trestního řízení.

[2] Proti napadenému usnesení podal státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2 dne 18. prosince 2014 blanketní stížnost, kterou podáním ze dne 12. ledna 2015 odůvodnil. Ani ve stížnosti samotné, ani v jejím odůvodnění není uvedeno, zda je podávána ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaných (cf. § 249 odst. 2 a § 138 TrŘ); z obsahu napadeného usnesení i z podání stěžovatele je nicméně zřejmé, že svou stížnost mýlně podal v neprospěch obžalovaných.

[3] Ke stížnosti státního zástupce pokládají obžalované za nezbytné předložit stížnostnímu soudu prostřednictvím společného obhájce své vyjádření.

II.

[4] Stěžovatel argumentuje, že nalézací soud postupoval v rozporu s ustáleným výkladem ustanovení § 11 odst. 1 písm. j) TrŘ a že pokud měl nalézací soud za to, že doba řízení je nepřiměřená, měl na to reagovat zejména urychleným rozhodnutím o vině obžalovaných a v případě odsuzujícího rozsudku náležitým přízpůsobením (snížením) trestu, a nikoli zastavením trestního stíhání.

[5] Na podporu tohoto právního názoru stěžovatel cituje tři judikáty, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. listopadu 2008, sp. zn. 3 Tdo 688/2008, ECLI:CZ:NS:2008:3.TDO.688.2008.1,¹ usnesení Ústavního soudu ze dne 1. prosince 2003, sp. zn. IV. ÚS 487/03, ECLI:CZ:US:2003:4.US.487.03,² a náleží Ústavního soudu ze dne 31. března 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04, ECLI:CZ:US:2005:1.US.554.04.³

¹http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_nsnsf/WebSearch/3C6BCB82BB762184C1257A4E0067163B?openDocument&Highlight=0,

²<http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=4-487-03>

³<http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=1-554-04>

[6] Ve svém podání však státní zástupce opomněl uvést, že posledně zmíněný judikát, který jako nález Ústavního soudu má jediný účinky závazného precedentu, se o možnosti zastavení nepřiměřeně dlouhého trestního stíhání naopak výslovně zmiňuje a uvádí:

„...není úlohou Ústavního soudu, aby předjímal, jaký konkrétní trest či v jaké výši má být uložen tak, aby byl ústavní princip proporcionality respektován. Přesto Ústavní soud uvádí, že takových prostředků nabízí trestní předpisy celou řadu, a to například od upuštění od potrestání nebo mimořádné snížení trestu odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby, které lze využít tehdy, odůvodňují-li to mimo jiné i okolnosti případu a bylo-li by použití zákonné trestní sazby nepřiměřené, přes podmíněný odklad takto eventuálně vyměřeného trestu, až po zastavení trestního stíhání.“

[7] O posledně zmíněné eventualitě v nálezu dále stojí:

„Relevantní judikatura Evropského soudu pro lidská práva je založena na tom, že v případě porušení práva na přiměřenou délku řízení vyslovuje soud porušení Úmluvy, případně přiznává spravedlivé zadostiučinění. Ačkoliv Evropský soud pro lidská práva ani Evropská komise pro lidská práva nevyvodily z porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy povinnost smluvního státu kompenzovat porušení zastavením trestního stíhání nebo zmírněním trestu, současně takovou formu kompenzace nevyloučily.“

[8] Pokud stěžovatel argumentuje, že postup soudu I. stupně je neobvyklý a odporuje ustálenému výkladu ustanovení § 11 odst. 1 písm. j) TrŘ, pak je třeba jej upozornit, že se mýlí. Obžalované ovšem nemají – na rozdíl od stěžovatele – přístup k informačním systémům justice, s jejichž pomocí by byly s to demonstrovat, že tento způsob ukončení nadměrně dlouhých trestních stíhání není (zejména poté, co tato otázka byla thematisována v souvislosti s amnestií presidenta republiky v lednu 2013) ani zdaleka výjimečný, a jsou proto odkázány na víceméně nahodilé a ojedinělé zmínky v judikatuře Nejvyššího soudu.

[9] K pravomocnému zastavení nepřiměřeně dlouhého trestního stíhání došlo příkladmo v řízení vedeném Krajským soudem v Plzni pod sp. zn. 2 T 6/2001, v řízení vedeném Okresním soudem v Pardubicích pod sp. zn. 1 T 91/2003 nebo v řízení vedeném Obvodním soudem pro Prahu 6 pod sp. zn. 16 T 137/2001; stížnostní soud jistě bude schopen vyhledat v případě potřeby celou řadu dalších podobných rozhodnutí a tento neúplný výčet podstatně rozšířit.

III.

[10] Ústavněprávní rámec týkající se tohoto postupu nastínil Nejvyšší soud v důležitém judikátu, který státní zástupce opomněl citovat, v usnesení ze dne 10. dubna 2002, sp. zn. 3 Tz 316/2001, ECLI:CZ:NS:2002:7.TZ.316.2001.1⁴ ve kterém tento soud judikoval:

„Nemá-li být Úmluva pouhou proklamací lidských práv a mají-li tato práva být skutečně zaručena, nelze ustanovení čl. 6 odst. 1 Úmluvy pokládat za pouhou směrnici pro její signatáře, aby systém justičních orgánů zřídili tak, aby vyhovoval daným kritériím. Takovýto výklad by signatáře nijak nenutil k nápravě a ve své podstatě by umožňoval neomezené porušování daného práva. Takovýto výklad by byl také v rozporu s čl. 17 Úmluvy, který stanoví, že »nic v této úmluvě nemůže být vykládáno tak, jako by dávalo státu, skupině nebo jednotlivci jakékoli právo vyvíjet činnost nebo dopouštět se činů zaměřených na zničení kteréhokoli ze zde přiznaných práv a svobod nebo na omezování těchto práv a svobod ve větším rozsahu, než to úmluva stanoví.«

Nejvyšší soud proto zastává názor, že dostane-li se právo (a povinnost) státu na stíhání a potrestání pachatele trestné činnosti, výlučně (nebo zejména) z důvodů na straně státu, do tak extrémního rozporu s právem obviněného na projednání jeho záležitosti v přiměřené lhůtě, jako tomu bylo v daném případě, zbavuje se tím stát svojí nečinností práva na stíhání a potrestání pachatele trestné činnosti. Takovýto postup orgánů činných v trestním řízení výrazně oslabuje právní jistoty stíhaných osob a jejich důvěru v zajištění ochrany jejich základních ústavních práv ze strany orgánů státní moci.

Dojde-li proto k takovéto situaci v trestním řízení, které doposud nebylo skončeno pravomocným rozhodnutím, lze z důvodu, že to stanoví mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, trestní stíhání zastavit pro nepřípustnost. Samotná dikce zákona v ustanovení § 11 odst. 1 písm. ch) tr. ř. /od 1. 1. 2002 písm. j) tr. ř./ vyjádřen[á] slovy »stanoví-li...«, přitom nemůže být vykládána pouze tak, jak je to činěno v podané stížnosti pro porušení zákona, že nepřípustnost trestního stíhání musí mezinárodní smlouva »výslovně« stanovit. Tak je tomu např. u mezinárodně uznávaných zásad trestního řízení, jako je zákaz retroaktivity (čl. 7 odst. 1 Úmluvy), nebo zásada »ne bis in idem« (čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě). Podle názoru Nejvyššího soudu je ale trestní stíhání nepřípustné také tehdy, kdy v jeho průběhu dochází k tak hrubému porušování práva stíhané osoby, jež je garantováno mezinárodní smlouvou, že zájem na jeho ochraně a zachování převáží v konkrétním případě nad zájmem a právem státu na stíhání a potrestání pachatelů trestných činů.

Nejvyšší soud si je vědom toho, že trestní řád neobsahuje výslovné ustanovení o nepřípustnosti trestního stíhání, které by bylo důsledkem porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy, a že odkaz na ustanovení § 11 odst. 1 písm. ch) tr. ř. může vzbuzovat pochybnost o tom, zda jde o přílehlavé ustanovení. Avšak to, že trestní řád nemá výslovné ustanovení, které by představovalo reálnou garanci dodržení Úmluvy, neznamená, že je možné Úmluvu pomínout, zvláště když je bezprostředně závazná a má přednost před zákonem (čl. 10 Ústavy). Nejvyšší soud proto považuje

⁴http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/77DBA709AB70CCA0C1257A4E0068D618?openDocument&Highlight=0,

zastavení trestního stíhání za opodstatněné s odkazem přímo na čl. 6 odst. 1 Úmluvy, tj. bez ohledu na to, zda tomuto postupu odpovídá některé ustanovení trestního řádu.“

[11] Přesně v duchu tohoto judikátu tedy postupoval obvodní soud, když u vědomí značné doby, která uplynula od žalovaných skutků, i jejich *prima facie* banální povahy a absence jakékoli seznatelné společenské škodlivosti trestní stíhání obžalovaných zastavil, a tvrdí-li nyní stěžovatel, že soud I. stupně postupoval v rozporu s běžnou rozhodovací praxí soudů, snaží se uvést stížnostní soud v omyl a shora uváděnou relevantní judikaturu před ním záměrně zamlčuje.

[12] Dovozuje-li konečně stěžovatel, že řízení není nadměrně dlouhé, pak postačí odkázat na data, kdy mělo k jednotlivým útokům dojít; fakt, že trestní stíhání bylo zahájeno – bez jakéhokoli aprobovatelného důvodu na straně orgánů činných v trestním řízení – až o několik let později, než zahájeno být mohlo, nešel pozornosti odvolacího soudu, který tomu ve svém rozhodnutí věnoval pertinentní zmínku.

IV.

Z těchto důvodů je na místě návrh, aby stížnostní soud stížnost státního zástupce zamítl, neboť je nedůvodná.

V Brně dne 16. ledna 2015

Petra J.

Iva M.

Marie R.

Hana Š.